ISSN 0132-4462.

1994 **перець** №16

ПРИМАТИ

Ох, сучасні ті малятка!
Де не кинь — акселерат...
Запитав синок у батька:
— Тату, хто такий — примат?

Тато лисину почухав:
— Це — людини менший брат...
— Ти диви! Як наш Андрюха?
Я й не знав, що він примат!

— Ні, Андрійко — немовлятко,
він — людина. А примат —
то наш предок,— каже татко.
— А-а, це дід у нас — примат?

— Ні! Примат,— нервує татко,—
звідки ми пішли усі...
— Значить, мамка в нас — приматка,
тітусі і бабусі?

— Тьху ти, ну ти... Ну й запарка! —
тато світові не рад. —
Бачив мавпу в зоопарку?
Так ото вона — й примат!

— Гм,— зітха акселератко,
не дає й на мить спочить,—
та яка ж вона приматка,
як вона весь час мовчить?

Мабуть, то не ті примати...
Он у Вови старший брат
на всю вулицю пре мати,—
так ото таки — примат!

Вас. ШУКАЙЛО.

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

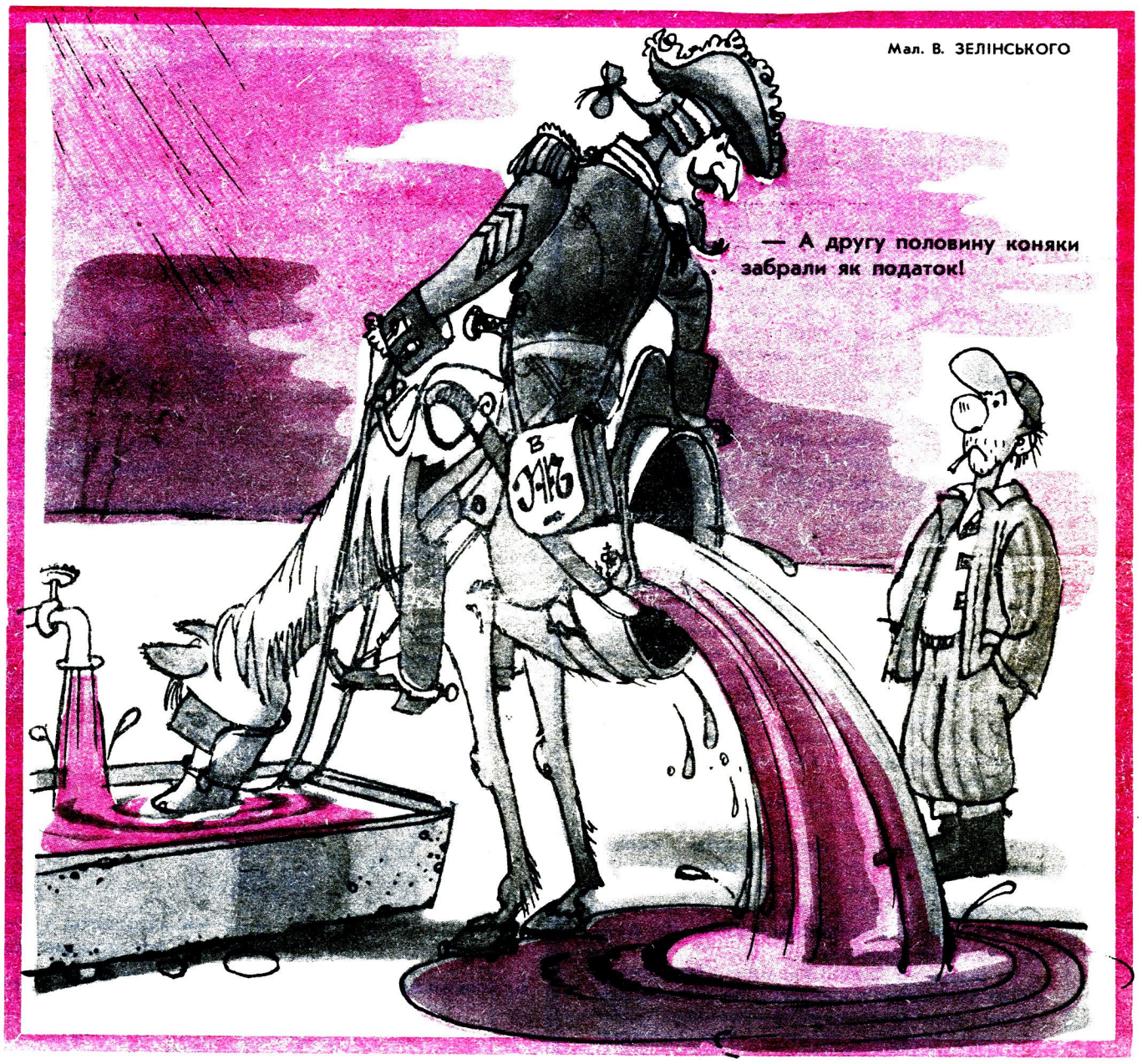

— А другу половину коняки забрали як податок!

ФРАЗИ

● Краще синиця в руках, ніж журавель у небі. А ще краще — курка на подвір'ї!

● В армії був артилеристом. А у сім'ї веде рукопашні бої.

● Чи не тому нас називають країною дурнів, що у нас мало платять за розумову працю!!

● Говорив про права, а мріяв про привілеї.

● Монополія на істину — біда для людей. Монополія на спиртне — благо для держави!

● Щоб робити гроші з повітря — потрібен талант. Щоб перетворити гроші у дим — достатньо палити сигарети.

● Спалюючи мости, пожежників не кличуть.

● Лише один раз глянув правді в очі — і з тих пір усе життя носить окуляри.

● Чи не тому так мало спокою, що все життя — суцільний подвиг!!

Олександр СУХОМЛИН.

Мал. В. СОЛОНЬКА

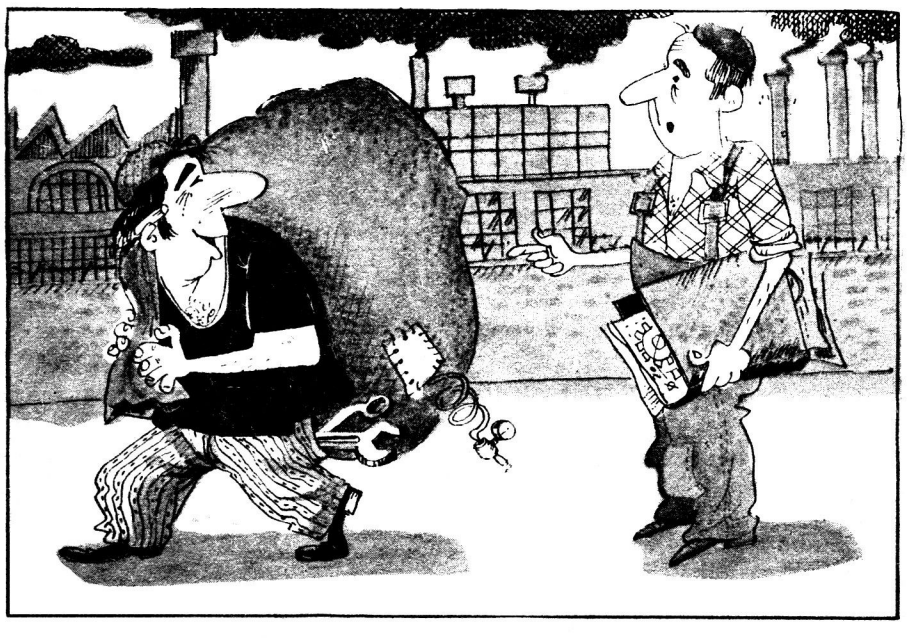

— Кажуть, ти з заводу звільнився?
— Все, що можна було з нього винести, я вже виніс...

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

— Купіть за ВКВ. Унікальні документи...

Є запитаннячко!

РЕНТАБЕЛЬНА ЛЮБОВ

Не секрет, що переважна більшість нинішніх слуг народу в'їхала у парламент на трьох китах-обіцянках: кістьми лягти, а таки приборкати злочинність, припинити розграбування ненькиУкраїни і відновити соціальну справедливість.

Соціальну справедливість відновили відразу. Визначили собі зарплати, утричі вищі за президентську, звільнили себе від оподаткування, встановили мислимі й немислимі пільги домочадцям, а заодно подбали і про чиновництво, подарувавши їм 80—90 відсоткові пенсії і сорокап'ятиденні відпустки.

Виснажлива законодавча робота завершилася прийняттям постанови про призупинення процесу приватизації і палкими дебатами про необхідність відміни заборони на діяльність компартії. Новообраний спікер пообіцяв, що це доленосне питання на найближчій сесії буде розглянуто. Параліч виробництва, галопуюча гіперінфляція, триваюче зубожіння народу і та ж таки знахабніла злочинність уваги парламентарів не удостоїлися. Законодавче поле для реформ в Україні так і залишилося незасіяним. А там, де немає нормальних законів, панує беззаконня.

Хоч ріжте мене на шматки, однак не погоджуся назвати авторів постанови рятівниками народу від так званої прихватизації. Ну, по-перше, приватизовано не так уже й багато: усього-на-всього кілька процентів від того, що намічалося. По-друге, приватизувалася в основному дрібнота із сфери торгівлі й обслуговування. І нарешті, по-третє, розкрадали і розкрадають не там, де державне стало власним або колективним.

Згадаймо бензинові справи, коли дефіцитне пальне перепродувалося за кордон, згадаймо численні повідомлення преси про славні діла наших митників, які мало не щодня виловлюють вагони контрабандного металу, прокату, іншої продукції наших підприємств-гігантів. Звідки воно потрапляло до рук різних МП та СП або прямісінько в далеке і ближнє зарубіжжя? З державних підприємств або державних ресурсів. У себе, як відомо, красти не будеш.

І бралося або відпускалося, між іншим, майже на законних підставах. Бо саме Верховна Рада попереднього складу виштампувала схожий на решето закон про приватизацію, у якому стільки лазівок для спритників, що не розбагатіти на дурничку може тільки або винятково чесний, або дуже вже ледачий керівник.

Чи візьмемо Закон України «Про оренду майна державних підприємств та організацій», кожен рядок якого начебто пройнятий турботою про трудові колективи, хоч насправді, з одного боку, він позбавляв права на частку національного майна пенсіонерів, учителів, студентів, військових, лікарів,— словом, усіх тих, хто не кує, не точить, не зварює; а з іншого, надавав можливість директорам і чиновникам усіх рангів легально і практично без жодної копійки із власної кишені урвати ласий шматок від державного пирога. Саме відсутність реформ і небажання їх проводити зумовили нинішню ситуацію, коли в одних — і кожух, і свита, і губа сита, а іншим бракує грошей на хліб до оселедця.

Тим-то й не дуже розпирає простих людей гордість за те, що ми ось уже третій рік незалежні. Як гірко пожартував один мудрий чоловік, незалежні в тому розумінні, що від нас нічого не залежить. Вкотре ми стаємо свідками того, що замість боротьби за утвердження української державності саме в сфері економіки — триває перетягування каната на предмет того, хто більше любить Україну і її народ. За таку платню, яку встановили собі його слуги, можна любити.

В. БОНДАРЕНКО.

Мал. О. МОНАСТИРСЬКОГО

— По сіль?
— Та ні, по долари...

Мал. В. ЛИТОВЧЕНКА

— Чого так поспішаєш?!
— Фарба закінчується...

Мал. О. МОНАСТИРСЬКОГО

— У вас продається слов'янська шафа?
— У нас усе продається...

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

— Неймовірно талановитий художник! Сер, підтримайте наше національне мистецтво — замовте йому свій портрет.

КОНВЕРТОВАНІ ДУМКИ

★ Дороги, що нікуди не ведуть, іноді мають вигляд справжніх магістралей.

★ Діагноз: «Вищий на голову».

★ Роль зеленого світла дедалі частіше виконують «зелененькі».

★ Із рапорту: «Посівну кампанію розумного, доброго, вічного закінчили достроково».

★ Нарешті з'явилось світло в кінці тунелю. На жаль, червоне.

★ Питання порядку денного парламенту: будівництво нового корита.

★ Напевно, комусь дуже вигідно, щоб ніному не було вигідно.

★ Не можна двічі увійти в одну і ту ж ріку. А в болото можна.

★ Депутатське триборство: перетягування канату, перетягування ковдри, перекладання вини.

★ Визначення народного депутата: «Язик до Києва довів».

★ Із звернення: «Не перекладайте вини одних на інших. Усім вистачить».

★ Поіменне галасування.

Микола ЛЕВИЦЬКИЙ.

БОБА ТА ОСОБА

(З народного гумору)

До об'єкта, де вахтером
Пес на кличку Боба,
Підкотила на машині
Визначна Особа.
Боба гавкнув для порядку
(Бо така робота)
І, від нічого робити,
Вибіг за ворота.
Підкотився до машини,
Став на задні лапи
І поблажливо звернувся
До болонки Чапи:
— Я на м'ясокомбінаті
Десять літ у штаті,
І злодюг усяких бачив,
І різної статі.
А господар твій,— клянуся,
Здохнути від сказу!—
Скільки я за ним дивлюся,
Ще не вкрав ні разу!
Тож кортить мені дізнатись —
Звісно, по секрету:
Звідки в нього ця машина,
Та і сам, як рептух?..
Чапа мордочку скривила
(Мабуть, від образи):
— Нам ковбаси доставляють
На квартиру. З бази.
І не сунь ти в наші справи
Свого носа, Боба.
Пам'ятай, що мій хазяїн —
Визначна Особа!
Будеш губи розпускати,
Хоч і гласність нині,
Килимок з твоєї шкури
Буде в цій машині!

Іван АДЛОВ.

м. Київ.

ДО ПИТАННЯ ПРО ЗЕМЛЮ

ГУМОРЕСКА

— От ви, добродію, скажіть, будьте ласкаві, ви б землю взяли, щоб господарювати, щоб бути на ній хазяїном?

— Хто, я?

— Ви, ви!

— А Іван?

— Котрий Іван?

— Той, що в межу зі мною.

— В Івана ми ще запитаємо.

— А Петро?

— Котрий Петро?

— Той, що з другого боку в межу зі мною.

— І у Петра запитаємо.

— То про яку землю йдеться?

— Та про радгоспну ж! Скажімо — радгосп як такий, що вже давно нерентабельний, що з дотацій не вилазить,— ліквідується. І його земля переходить у власність тих, хто трудиться на ній...

— А хто трудиться?

— Ну, ви, Іван, Петро, інші сельчани...

— Ха! Це Іван трудиться? У нього ж мотоцикл з коляскою і мотор скажений.

— То й що?

— Ви блокнота заховайте і того, що крутиться — магнітофона заховайте, то, може, я вам дещо скажу. Неофіційно. Я не доносчик, мені ще в селі жити, я не хочу, аби мені хату спалили або корові у пійло шматок дроту підкинули.

— Добре. Будемо говорити неофіційно. І ви пройдете по документах просто як середньостатистична одиниця.

— То ви відносно Івана?

— Якщо бажаєте, давайте з Івана почнемо, хоч ми з ним із цього приводу особисто поговоримо.

— З Іваном ви об цім ділі не поговорите, бо він на вас пса з цепу спустить.

— Ну, добре, зупинимось на вас. Скільки б ви землі взяли для обробітку?

— Якої землі?

— Радгоспної. Уявіть собі, що радгосп розпускається... Теоретично...

— О! А практично він ніколи не розпуститься.

— Так нерентабельний він!

— А дотація?

— А як не дадуть дотації?

— Я знаю...

— А ви подумайте.

— Що мені думати? Ви краще у Івана спитайте. Тільки розмови у вас з ним не вийде, бо він одразу на вас пса з цепу спустить. Іван не любить, коли в його справи втручаються. Івана навіть бригадир боїться.

— От ви уявіть собі таку картину: зібралися радгоспні збори, і на них роздають радгоспну землю...

— Це ж як — примусово?

— Чому примусово? Йдучи назустріч ринку...

— Значить, примусово роздаватимуть?

— Ситуація така назріла...

— У мого діда було п'ять десятин землі. І їх у нього одібрали. Примусово. Ви думаєте, він хотів, щоб одбирали? Але йому пояснили, що так треба, що ситуація така склалася.

— То були інші часи, помилки, внаслідок яких сталося розселянення села...

— А зараз мені примусово хочуть дати п'ять гектарів?

— Чому п'ять? Може, цілих п'ятдесят!

— Ого! А де я стільки скла, рам та поліетиленової плівки наберу?

— Для чого? Ви будете сіяти хліб: пшеницю, жито, ячмінь — що захочете.

— Хліб сіє сівалка, котору трактор тягне, а збирає комбайн.

— От ви й скооперуєтеся з механізаторами...

— Хто, я?

— Ви, Петро, Іван...

— Іван на це діло не пойдьоть!

— Чому?

— Я ж вам казав: у нього мотоцикл з коляскою і мотор скажений. Коли обмолот почнеться, він чого захоче, за раз зо два рептухи в коляску вкине.

— Як же ж... А сторожі?

— Сторожу — в морду. Він уже не одного бив. Семен Голосій від Іванових побоїв навіть в больниці лежав. Для чого Іванові земля, коли він має все готове?

— А Петро?

— Петро тим паче. Він у саду сторожує. І в нього «Жигуль» справний. Він восени Джонатанами та Семеренками «Жигуль» напакує і паняє мало не в Архангельськ. З бензином, правда, зара' туго, та в Петра грошви, як черви. Він де завгодно заправиться. Дурний би він був якісь гектари брати та в землі бабратися.

— От ви говорили про скло та поліетиленову плівку. Для чого вам стільки? На п'ятдесят гектарів...

— А хто вам сказав, що я збираюся брати п'ятдесят га? Мені ревóльвера під ніс тич, я стільки не візьму. А от соток сорок, а може, й п'ятдесят, залюбки взяв би. Під парники. Щоб ранні огірочки-помідорчики — фур у місто! І вже щось там шелестить у кишені. А то — гектари, техніка, а запчастини до неї — мені дядя дасть?

— І все ж треба якось піднімати село!

— А що його піднімати? Воно не падає. Правда, люди із села розлазяться, як раки з кошика. От і я свій дімок збираюсь продавати. У місто переїду. Як на пенсію вийду, так у місто і переїду. Там у мене синок на таксі робе, завсіда при грошах, хорошу квартиру має. Жиє, як бог, в Одесі. Молодша донька медтехнікум закінчує. Це я вже калиткою трохи попотрушу, аби її в обласну лікарню увіпхнути, а то зашлють ще десь у село, в багнюку. А заким на пенсію вийду, соток сорок-п'ятдесят узяв би під парники. Зайва копійка ніколи не завадить. Знаєте, свій дім, хоч він у мене, як дзвін, продаси, а в місті, навіть на околиці, завсіда доми дорожчі, доплатити доведеться. Нічого, і маємо, і знаємо, де взяти. А до Івана ви з цим питанням краще не ходіть, бо він на вас пса з цепу спустить...

Микола БІЛКУН.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

Мал. В. СОЛОНЬКА

— У мого сина самі п'ятірки...
— У якій валюті?

Мал. О. МОНАСТИРСЬКОГО

— Прошу продовжити мені канікули за власний рахунок...

Сучасні діалоги

— Степане Савковичу! Ви? Пробачте, що турбую. Це я, Пташук.

— Так чого ж ти пробачаєшся?

— Ну, ви ж тепер... Сказати б, начальство. Вірніше — обранець. До вас тепер можна й не додзвонитися. Багато охочих, а ви один... Задоволені?

— Щоб дуже, то ні. Звичайно, морально задоволений. На виборах переміг. Та ще в першому турі.

— Виходить, знають вас люди. Шанують. А це, Степане Савковичу, багато важить. Скільки он попровалювалось. А їм же теж хотілося. Хе-хе! Може, я у вас віднімаю дорогоцінний час? Тепер уже державний?

— Ну, що ти, Пташук! Я тебе завжди радий слухати. Ти щось хотів? Чимось тобі допомогти? Тепер я можу. Сам розумієш. Депутат. Та ще такого рівня!

— Ні, ні. Дякую. Мені поки що нічого не треба. Просто так. Від душі. За звичкою. Ну, й цікаво, як вам нині працюється, як жнеться.

— Що тобі, голубе, сказати. Не так легко. Часом хоч розірвися. Громадянський обов'язок, сам розумієш, на першому місці. Але й для себе дещо треба. А діалектика така: на вищу сходинку став — запити теж вищі. Навіть побутові. Аж розгублюєшся, не знаючи, з чого починати. На сесію треба. З виборцями стрічатися треба. А тут ще й їхати...

— А куди ж це вам, Степане Савковичу, уже їхати?

— Та ніби в Данію лаштують. Ще толком не знаю, але в делегацію і мене вписали. Поїдемо не то ділитися досвідом, не то запозичувати досвід. Нам, власне, один дідько. Та хоч світу побачимо.

— Удома все гаразд, Степане Савковичу?

— Яке там «гаразд»? Теж хоч бери та розірвись. Доньці з зятем особнячок заклали — раз, синок машину хоче поміняти на імпортну — два, самі лаштуємось до переїзду в столицю — три. Вловлюєш, Пташук, моє становище?

— Не позаздриш вам, Степане Савковичу! Я до ваших турбот не причетний, і то голова обертом іде.

— Так-так, голубе! Хоч бери та розірвись. Ворогові таких клопотів не бажаю.

— Ну, хоч якесь же задоволення, Степане Савковичу, маєте?

— Я ж сказав, моральне. Все-таки на виборах тобі люди перевагу віддали, а не якомусь там вискочці. З молодих та ранніх. Отже, за порядного вважають. Не приховую: у самого до себе повага підвищується. В душі, звичайно, — бо ж скромність є скромність.

Іван СОЧИВЕЦЬ.

Із життя нечестивих

Малюнки О. МОНАСТИРСЬКОГО

— Щось не подобається мені введення цих спільних патрулювань.

— А років зо п'ять тому брав же я у дружини ангела...

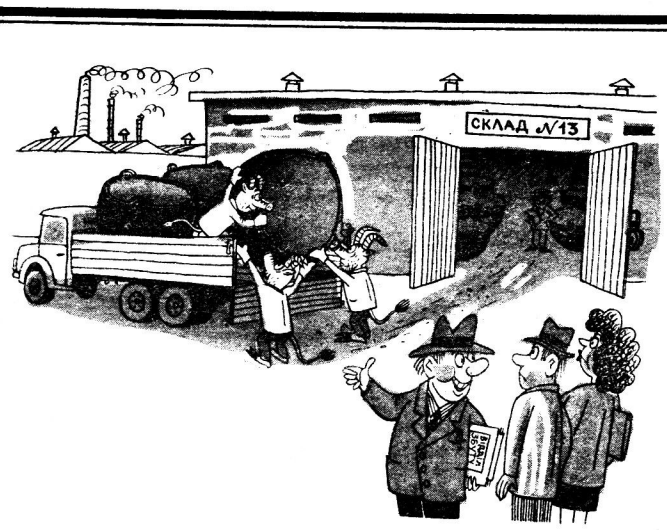

— Ось знайшли замовника з того світу,— платить валютою.

— Знову номенклатура вимагає привілеїв!..

— Та от розширюємо виробничі площі, бо кількість грішників з кожним днем зростає...

«Конверсія»

Конверсія на рідному заводі.
Знецінила держава чесний труд.
І, мимохіть піддавшись згубній моді,
Рятується, як може, бідний люд.
Довкіл сліди дрібних приватизацій —
Десь не стача дротів, десь двигуна.
А в когось й нині плідне свято праці:
Потіг верстат туди, де прохідна.
Надія ж наша — праведна профспілка,—
Замість всіляких зборів та нарад,
Поперла в Турцію ще того понеділка
Червону ртуть та спирт-денатурат.
У електронників також свої секрети:
Збагнувши хутко ринковий закон,
Вони тепер з начиннячка ракети
Майструють львівський телик «Електрон».
І токар Петя трудиться старанно:
За дві півлітри, падаючи ниць,
Майстерно точить з файного титану
Сільському люду корби до криниць.
Від тих новацій серце ледь не стане.
Хоч я в душі, можливо, і поет,
Але завдай метал отой, Іване,—
Піду клепать станковий кулемет.
Закину рими й впораюсь за літо,
І не дай бог спізнитись хоч на мить —
Бо ж як підемо з торбами по світу,
То хто нас буде в мандрах боронить?

О. КРУЛИК.

«ВИВ'ЯД» ПАНА АНАТОЛЯ

Історія про те, як сіла в калюжу варшавська «охорона держави»

Майор ішов на конспіративну зустріч із своїм закордонним агентом. Зачинивши за собою двері розвідцентру, він завернув за ріг будинку й тут же, під найближчим кленом, розкрив ваговиту сумку. Дістав із неї піжаму й хутко натягнув прямо на сорочку. Тепер він цілковито скидався на безжурного відпускника, який знічев'я тиняється вулицями районного містечка.

Хвилин за двадцять майор добувся до залізничної станції. Передвечірнє червневе сонце ще припікало, і розвідник зітхнув: зараз йому стане таки набагато спекотніше. Але нічого не вдієш: маскування є маскування. З тієї ж ваговитої сумки він витягнув форму залізничника і, прилаштувавшись за пивним ларком, біля якого юрмилися любителі «Львівського світлого», одягнув чорний кітель і давно не прасовані штани. У двох парах одягу майор почувався, наче в розжареній сауні, зате проминув територію станції, як і належить за інструкцією,— типовим залізничником, яких тут вештається без ліку.

Далі, за околицею, лежало брунатно-зелене житнє поле, обіч якого проходила асфальтова дорога. Саме там, біля сімнадцятого телеграфного стовпа, майор призначив агентові зустріч.

Тепер йому належало прибрати вигляду рядового селюка. Майор сів серед жита, крекчучи від задоволення, стягнув із себе кітель, чорні формені штани і — зрештою — піжаму. Натомість узув розтоптані кирзові чоботи, а на сорочку накинув засмальцьований лискучий піджачок. Сіренький картузик із гудзиком нагорі довершив маскарад.

Розвідник пильно оглянув навколишній краєвид, застебнув сумку, перекинув її ручки через плече і поповз крізь жито до асфальту: зустріч мала відбутися непомітно для стороннього ока.

Рівно о дев'ятнадцятій годині майор вигулькнув із жита якраз біля сімнадцятого стовпа. У ту ж мить оддалік тричі пролунав сигнал автомобіля. Це повідомив про своє прибуття машиною «Полонез» агент Януш. Після цього йому належало вийти із лімузина і придорожнім кюветом підповзти до стовпа, під яким чатував майор.

Ще за дванадцять хвилин почулося тяжке сопіння і шелест трави, а потім — глухий удар. Це агент Януш вдарився головою об стовп.

— Ви запізнилися на дві хвилини,— суворо проказав майор.

— Пшепрашам, пане Анатолю, але хтось — пся крев! — напудив у кювет, і довелося те місце обповзати через жито,— пояснив агент. — Та ще й весь час вдивлятися, щоб знову у щось не вскочити. От і гулю заробив...

— Нічого, друзяко,— пом'якшав майор. — Така вже наша шпигунська доля. Зате заробиш і дещо інше. Ось тут,— він кивнув на свою сумку,— я приготував тобі три пляшки нашої горілки...

— Аж три?! — на радощах смикнув головою агент Януш і вдруге лунко вдарився об стовп. — О матка боска, ще одна гуля! Пане майор, ваше відомство таке щедре, що я не знаю, чи зможу віддячити...

— Зможеш, зможеш,— посміхнувся майор Анатоль. — Цінна інформація завжди буде оплачуватися так само щедро. До речі, про інформацію: привіз щось новеньке?

— А якже, привіз,— похапливо кивнув агент і поліз за пазуху. Дістав звідти дві зіжмакані газети і простягнув майорові. — Останні номери жешувської преси. Безліч цікавого: і про торгівлю, і про маслозавод, і які фільмові новини...

— О-о-о! — значуще підняв брови пан Анатоль: — Це надзвичайно цінні дані, пане Януш. Що іще?

— А ще... — агент тривожно роззирнувся і про всяк випадок зігнав із кульбаби метелика. — Сьогоднішній курс долара у Варшаві... — тут він присунувся до майорового вуха і пошепки назвав цифру, яку пан Анатоль повторив п'ять разів, щоб запам'ятати. — І нарешті — найголовніше: пшемисльський єпископ збирається на пенсію!

— Єпископ! На пенсію! — загарячкував майор і теж вдарився лобом об стовп. — Що ж тепер буде?! Ну, все, пане Януше, агенте мій безцінний, розбігаємося. Я мушу негайно передати цю надзвичайну інформацію до Центру... — і, рвучко розвернувшись, він шугнув у жито.

— Пане Анатолю! — розпачливо зойкнув пан Януш. — А мій гонорар, моя горілка?!

Розвідник зупинився, понишпорив у сумці й одну по одній викотив із жита у кювет три пляшки.

— Тримай, друзяко... І не забудь — у серпні я їду під надійним прикриттям до Польщі. Зустрінеш мене двадцять третього одразу за кордоном. Прикинешся бензоколонкою. Я під'їду до тебе на заправку...

— Наллю повен бак,— запевнив агент. — Довідзеня, пане майор...

Вони розповзлися. Й навіть гадки не мали, що з висоти пташиного лету за ними невідривно спостерігають. Спеціально натренований шуліка, який ширяв у піднебессі якраз над місцем таємної зустрічі, мав над дзьобом супероб'єктив, а на черевці між ногами — неймовірної чутливості звукознімальну мембрану. І таким чином начальник усієї польської контррозвідки пан полковник Гоц був сповна у курсі всіх зловмисних шпигунських замірів...

І ці заміри контррозвідка зірвала.

Першим був заарештований підлий запроданець агент Януш. Усе було зроблено так майстерно, що звістка про це до його закордонних господарів не надійшла. І коли 23 серпня 1993 року суперрозвідник майор Анатоль автомобілем перетнув кордон Республіки Польща, то в умовленому місці замість Януша в образі бензоколонки на нього чекала засідка професіоналів із ВОД — Відомства охорони держави.

На руках майора клацнули наручники, і не встиг він отямитися, як почув фатальні для будь-якого розвідника слова:

— Гру закінчено. Просимо до буцегарні...

Усю розказану мною історію цілком би можна було вважати веселою пародією на якийсь шпигунський роман, коли б вона — за винятком деяких придуманих автором деталей, приміром, щодо переодягання та переповзання,— не відбулася у дійсності. І її на повному серйозі піднесли цивілізованому світові польські спецслужби — те ж таке Відомство охорони держави, кероване торік паном Єжи Конечним.

Почалася вона й справді 23 серпня минулого року, причому з великою помпою. А закінчилася ось зовсім недавно — 2 серпня року 1994-го — повним пшиком.

Того злощасного дня двадцять третього серпня мешканець районного містечка Мостиської Анатолій Лисенко — працівник райвідділу Львівського управління Служби безпеки України у званні майора — своєю машиною вирушив до дружньої Польщі. В салоні «Жигулів» знаходилася вся його сім'я — дружина і двоє дітей: донька-студентка і підліток син.

Мета поїздки була суто і виключно цивільною: консультація у польського медичного світила стосовно здоров'я сина. У хлопця були хворі нирки, він переніс уже дві складні операції, проте істотного поліпшення не настало. Знайомий поляк пообіцяв організувати зустріч із закордонним професором, і сім'я Лисенків, спонукувана водночас тривогою і надією, вирушила в недалекий вояж. Недалекий — позаяк ось вона, Польща, як мовиться, за найближчим поворотом, фактично поруч із Мостиською.

Проте жадана зустріч із професором не відбулася, оскільки за найближчим поворотом, коли Анатолій Лисенко проїхав територією братньої слов'янської держави буквально півтора кілометра, із чотирьох автомобілів польської спецслужби, котрі чатували на нього — саме на нього! — в засідці, з галасом вискочило бозна-скільки озброєних братніх контррозвідників. Вони прудко виволокли його з «Жигулів» і блискавично доставили до варшавської буцегарні.

Сім'ю, яка знаходилася у стані шоку та повної прострації, щоправда, згодом відпустили додому, а от самому Лисенку пред'явили звинувачення у шпигунстві проти Республіки Польща. Як доказ йому було представлено і його «агента» — польського громадянина Януша Боярського.

«Агент» таки був відомий Лисенку. І відомий, слід зауважити, непогано. Причому відомий, сказати б, і по службі, і по душі.

Якийсь час до того цей пан Януш спіймався на нашому кордоні з контрабандою. Він намагався вивезти до Польщі своєю машиною кілька кілограмів міді та кілька пляшок горілки. Саме кілька. Того й того. А тепер скажіть мені, люди добрі: який поляк, покидаючи терен братньої України, не везе з собою дещицю контрабанди? Але це я так, до слова...

Отож пан Януш спіймався і таким робом познайомився з майором Мостиського відділу СБУ Анатолієм Лисенком, котрий якраз і займався питаннями профілактики контрабанди. Двадцятидвохрічного контрабандиста з огляду на незначність провини майор з богом відпустив, але дав свій телефон. Сподіваючись, либонь, із часом з'ясувати, звідки ж беруть польські сусіди нашу мідь.

З'ясувати не з'ясував, а от неформальний, так би мовити, зв'язок із паном Янушем у Анатолія Лисенка встановився й розвинувся. Довідавшись про хворого сина, Боярський привозив для нього з Польщі свіжі фрукти. Навзамін Лисенко забезпечив його перепусткою, щоби той на зворотному шляху міг добутися до нашого з Польщею кордону поза велетенською чергою.

Що іще? Ага, розмовляючи між собою під час зустрічей, не дуже високі договірні сторони торкалися, звісно, й повсякденного життя: говорили про рівень матеріального забезпечення людей у нас і в Польщі, про курс долара там і там, про те, що пишуть газети (майор вивчав польську мову, що не дивно, враховуючи близьке сусідство, а тому залюбки взяв у пана Януша кілька польських газет). Якось Анатолій поцікавився духовною семінарією в Пшемислі, бо його син виявив схильність до занять теологією...

Ото й усе щодо контактів поляка Януша Боярського з майором СБУ Анатолієм Лисенком. Контактів, про які знало чимало знайомих Боярського.

І от як трансформувалися ці контакти в офіційному звинуваченні польських спецслужб:

«Офіцер української розвідки Анатолій Лисенко проводив шпигунську діяльність проти Польщі й завербував таємного агента Я. Боярського, який передав йому інформацію про політичну та економічну ситуацію у східних воєводствах, про духовні семінарії, про пшемисльських єпископів...»

Смішно, еге ж? Але вже буде зовсім не смішно, коли я скажу, що за польськими законами подібний злочин передбачає покарання у вигляді ув'язнення на строк од восьми до п'ятнадцяти років або ж... смертної кари.

І як не доводили представники України — від самого Президента, міністра закордонних справ, голови СБУ й до посла і консула у Варшаві,— що Анатолій Лисенко не проводив і ніяк, ні за яких обставин не міг проводити ніякої розвідувальної роботи проти Польщі, що звинувачення, висунуті проти нього, просто сміховторні,— варшавська «охорона держави» стояла на своєму: «вив'яд» — себто розвідка — мав місце. Більше того, керівник польської контррозвідки пан Гоц заявив на закритому засіданні Сейму, буцімто Україна «встановлює цілеспрямовану діяльність проти Польщі», а кілька сот тисяч громадян українського походження, які живуть у Польщі,— це взагалі «п'ята колона». Явно були і, на жаль, є у сусідній і дружній нам країні сили, котрим чомусь дуже хотілось би мати напружені й аж ніяк не дружні стосунки з Україною.

Отож ніякі аргументи на «охорону держави» не вплинули, і справу «шпигуна» Лисенка та його «агента» Боярського під спалахи репортерських бліців і сяйво телепрожекторів було передано до суду Варшавського військового округу. Де у січні-березні цього року вона й постала перед світом, і світ одразу ж зрозумів, що проти майора Лисенка було організовано елементарну провокацію, а справу сфабриковано спецслужбою явно з політичною метою. Отож, як жартували польські журналісти, прокурор робив серйозну міну, адвокати нетерпляче перебирали ногами, а судді посміхалися...

Посміхатися-то вони посміхалися, бо розуміли абсурдність обвинувачення, проте ухвалили такий вирок: визнати Лисенка та Боярського винними у шпигунстві на користь України і призначити два роки позбавлення волі... умовно. Шпигунів — і умовно?! Юридична громадськість Польщі реготала до сліз. Давайте посміхнемось і ми, ознайомившись, наприклад, із таким умовиводом суду: «Лисенко самочинно займався розвідувальною діяльністю і завербував Я. Боярського з кар'єристських міркувань». Просто-таки в дусі пародійного початку моєї розповіді. Та не забуваймо, що в цій судовій пародії вирішувалися доля і життя людей.

Україна заявила протест проти такого вироку. Адвокат Лисенка — відомий польський юрист Чеслав Яворський подав до Верховного суду Польщі апеляцію. І ось 2 серпня 1994 року Військова палата Верховного суду скасувала неправедний вирок.

Таким чином, істина, як мовиться, перемогла. Однак при цьому слід мати на увазі, що і в самій Польщі дещо змінилося. Пройшли вибори, змінився уряд, Відомство охорони держави очолила нова людина... Тож є всі підстави сподіватися, що цей випадок залишиться тільки плямкою в сучасних стосунках двох таки ж братніх слов'янських народів.

А українці й поляки — люди, як відомо, надзвичайно дотепні. То нехай вони, якщо й згадають колись оцю трагікомічну шпигуноманську історію, так не лише з гіркотою, а й зі сміхом. Вона того заслуговує.

Та й по всьому.

В. ЧЕПІГА.

P.S. Ну, а що ж наш «супермайор»? Приходить удома до тями. Й на всі заставки лає. Себе. І є за що. У сорок два роки можна бути і обачнішим у знайомствах. Тим паче — працюючи в такому відомстві. Й, збираючись у закордонну мандрівку, хоча б питати дозволу у керівників цього відомства, а не рушати самочинно. Бо он до чого інколи призводить самочинність. Втім, висновок щодо цього — уже компетенція самого відомства.

В. Ч.

Мал. О. МОНАСТИРСЬКОГО

— Скидай штани, я дівчаткам платтячка пошию.

Народні усмішки

ВДВІЧІ

— По чім сало?
— П'ятдесят.
— Дорогувато. Та й тонке якесь...
— То я вам складу його вдвоє — і потовщає. Але й ціна тоді буде подвійна...

БАЖАННЯ І МОЖЛИВІСТЬ

—Можете мені позичити півмільйона?
— Можу, але не хочу.
— Думаєте, що не захочу віддати?
— Захотіти захочете, але не зможете.

ДОВГО МИТИСЯ

— Мамо, ти коли їдеш на курорт?
— Завтра.
— І довго ти купатимешся?
— Майже місяць.
— Чого так довго? Хіба ти така брудна?..

ЧУДОВИЙ СОН

— Дорогенька, мені снився чудовий сон. Начебто я ще холостяк і хочу одружитися.
— На кому?
— Ну, звісно, на тобі.
— І тому ти так радієш?
— Угу Ти мені відмовила...

НАВІЩО СОБАКА!

— Навіщо ти купив собаку?
— Щоб на чужих гавкав.
— А на сусідів не буде гавкати?
— Ні, а навіщо я?..

Повідомив І. ТОКАРЧУК.

м. Камінь-Каширський на Волині.

ОБМІНЯЛИСЯ КОМПЛІМЕНТАМИ

Зустрілися на вулиці дві жінки.
— Маріє, це ти? Ледве тебе впізнала! Ой, як ти посивіла, постаріла, рот без зубів! Ну, як Баба Яга стала! Що роблять роки!
— А ти, я бачу, зовсім не змінилася: як була дурною, такою і залишилася.

БАГАТИЙ СТУДЕНТ

Професор:— Студент Івасюк, чому ви запізнилися на лекцію?
Студент: — Вибачте, пане професоре, я не встиг на рейсовий автобус.
Професор:— Дивно. Ви ще маєте за що їздити автобусом?

НАСОЛИЛИ

— Куме, подивись на ці чудові котеджі. Живуть же люди! І за які тільки гроші вони собі це будують?
— За наші куме, за наші кровні, що з нас здирають.
— Тоді дулю їм під ніс! Ходімо в забігайлівку, проп'ємо останні, щоб їм не дістались.

Повідомив Ю. САВЧУК.

ТЕ, ЩО ТРЕБА

Добре відпочивши в санаторії, повертається чоловік додому.
— Ну, як тобі відпочивалось, любий?— іронічно запитує дружина.
— Погано!— знаючи характер дружини, обурено відповідає чоловік.— Майже всю відпустку просидів сам-один у номері! Ні випити як слід, ні погуляти...
— Наступного разу поїдеш в цей же санаторій!— полегшено зітхнула дружина.

Повідомив М. СКВОРЦОВ.

м. Шостка Сумської області.

КАПІТАЛІСТИ

Батько воблу продають,
Мати — жуйки, дід — хомут,
А сестра — Агату Крісті...
Ми тепер — капіталісти!

САМІ ПАНИ

Пані Ганна, пан Кіндрат,
Пан прем'єр, пан депутат...
Всюди злидні, бур'яни,
Та зате ми всі — пани!

м. Євпаторія. Гай МОРОЗ.

Павлю Тичовий

СПІВОМОВКИ ПІД БАЯН

БІЛА АКАЦІЯ

Мелодія старовинного романсу з такою назвою і мотиви дитячих пісеньок.

Наші прапрадіди і прабабусі
Діткам співали в добрему дусі:
— Жив у бабусеньки
Котик сіросенький,
Котик гарнесенький,
Котик малесенький.
Котика дуже бабуся любила,
Ой як любила, дуже любила!

А росіянки рідним внучаткам
Пісню співали з тим же початком:
— Жил-был у бабушки
Серенький козлик,
Вот как, вот как,
серенький козлик.
Бабушка козлика
Очень любила,
Вот как, вот как,
Очень любила!

А між собою, а між собою
Повнили предки пісню любов'ю:
— Белой акации
Гроздья душистые...

Як громадянська
Війна почалася,
Панська й селянська
Кров пролилася,—
В пісні явились
Інші начала,
Грізно і люто
Пісня звучала:
— Мы смело в бой пойдем
За власть Советов
И как один умрем
В боробе за это!..

Ішли сіромахи в битву жорстоку.
Грізно лунало з іншого боку:
— Мы смело в бой пойдем
За Русь святую
И все в бою прольем
Кровь молодую...

Що ми від того мали і маєм,
Бачимо нині, бачим і знаєм.
Хай же акація
Цвітом духмяним
Душі чарує
Тільки коханим,
Тільки закоханим,
Щастям увінчаним,
А не пораненим,
Не покаліченим:
— Белой акации
Гроздья душистые...
і т. д.
— Жив у бабусеньки...
— Жил-был у бабушки...
— Ось як!
— Вот как!

ДЕ ЯК ЦІЛУЮТЬСЯ

Мелодія: «Циганочка молода Воду набирала...»

Подивились фільм чужий
Чоловік і жінка.
Жінка просто без ума:
— Оце так картинка!
Яка інтересна,
Яка розчудесна!
Яка симпатична
Та ще й еротична!
Во у них Мадонни,
Во у них Делони,
Во в них Шварцнегери,
Во у них Сталлоне!
— Які, які негри?
— Я не бачила ніде,
Щоб у нас коханці
Обожали так жінок,
Як американці.
Во там супермени,
Сексуальні леді,
А у нас мужчини,
Як руді ведмеді.
Їхні пахнуть джином
Та одеколоном,
Наші огірками
Або самогоном...
— Як, як?!
Як уміють там жінок
Гарно одягати!
Як поглянеш, ей же ей,
Аж холонуть п'яти.
Які черевички
Прикрашають ніжки,
А які колготки,
А які панчішки!
А які курорти,
А які готелі!
А які напої,
А які коктейлі!
— Коктейлі?!
— Я не бачила ніде,
Щоб у нас коханці
Цілували так жінок,
Як американці...
— Що ж тобі неясно,
Що ж тут непойнятно?
Там усе за гроші,
А у нас — безплатно.
У нас безкоштовно,
А у них — за гроші,
Хоч у нас дівчата
І жінки хороші.
— Подумаєш!..
— І нічим не гірші,
Як ті леді й «герли»,
Що в дурній картині
Вгору ноги дерли,
Танцювали голі
На тоненьких ніжках
І любов крутили
На шикарних ліжках...
— Я не бачила ніде,
Щоб у нас коханці
Поважали так жінок,
Як американці...
— Якби роль в такому
Фільмі ти зіграла,
Ти б із мого дому
Носом заорала,—
Така симпатична,
Така еротична,
Така сексуальна
Та ще й ненормальна!
— Ти відсталий і тупий,
Нічого не тямиш.
Як же вийшла я, дурна,
За такого заміж?
— Яка, яка?
— Дурна.
— А я що тобі кажу?

ПАНЯНКА

Мелодія: «Ой гарна я, гарна».

Жінка у журналі
Картинку розгляда.
Жінка з інтересом
Картинку розгляда.
Там на коні панянка,
Ой, на коні панянка,
На коні панянка
Ой, сидить молода.

— Чоловіче милий,
Іди подивись.
Чоловіче любий,
Іди та подивись.
Отак і я поїздить,
Отак і я поїздить,
На коні поїздить
Ой, мріяла колись.

— Не жіноче діло —
Їздити на коні.
Не жіноче діло
Їздити на коні.
Досить, що ти їздиш,
Що сидиш на шиї.
Досить, що ти їздиш
Ве-ерхи на мені.

— Чоловіче милий,
Я ж молода була.
Чоловіче любий,
Я ж молода була.
Я на коня хотіла,
Я на коня хотіла...
— Ну, а чого ж не сіла?
— Бо сіла на осла!

(Далі буде).

(Продовження. Початок у №№ 14, 15).

ОБОРУДКА

ГУМОРЕСКА

Приймальник «Вторчормету» відмахувався од здавачів, як від настирливих мух.

— Громадяни, я ж сказав: територія захаращена — ступити ніде. З цієї причини нічого не приймаємо. От розвантажимось, тоді... ласкаво просимо! Гей, громадянине, куди напролом лізете?

— У мене спресована стружка!— гукнув з кабіни вантажівки водій.

— А з мене самого, як її візьму, знімуть стружку! Завертайте голоблі... А ти, парубійко, чого пресся? І що ото на причепі сюди прикотив?

— Кукурудзозбиральний комбайн. Майже новий.

Приймальник аж стрепенувся від почутого. «От узяти б і зіпхнути цю штукенцію заможному фермеру,— подумки розмірковував.— Озолотився б. Ціни ж на сільгосптехніку, як пишуть в газетах, тепер космічні».

І з надією поцікавився:

— То він, гляди, ще й справний?

— Потребує поточного ремонту. Не більше й не менше. Компетентно, як механізатор широкого профілю, засвідчую.

Приймальник підійшов до комбайна, оглянув з того і сього боку, підозріло втупився у здавача.

— Кажи, де взяв. Поцупив?

— Знайшов.

— Хе, знайшов... Знайти можна, скажімо, десятку. А щоб комбайн...

— Їй-бо, знайшов. У сусідньому районі серед чистого поля. Зібрали восени врожай і покинули. А я заприміти звідалека. Під'їхав, причепив і потарабанив. Аби не іржавів під снігами й дощами. По-хазяйському, як на мене, вчинив.

— Воно ніби й так, одначе... Не за адресою ти його притарабанив. Ніякої техніки ми не купуємо. Приймаємо металобрухт.

— Не будемо торгуватися, дядьку,— шморгнув носом широкопрофільний.— Дайте на дві-три пляшки.

— На дві-три тягне,— поліз до кишені по гроші приймальник.— Іще й на закуску. Але затямкуй: ти нічого не здавав, а я не приймав. Дотелепав?..

Михайло ПАЛЬЧИК.

ПОМИЛКИ

Агрогном.
Вбогополібний.
Гарматика.
Голотерапія.
Дошкульнята.
Куманізм.
Одноквасники.
Парнографія.
Порнокопитні.
Свинкс.
Сексперимент.

Олекса АУЛОВ.

ХТО ЯК ПОГРОЖУЄ

ВЗУТТЯР: — На копил натягну!
ТРУНАР: — В ящик зіграєш!
СТОМАТОЛОГ: — Засміешся на кутні!
ВЧИТЕЛЬ: — Провчу!
АГРОНОМ: — Посаджу!
ПРАЦІВНИК БОЇНІ: — Три шкури здеру!
КОВБАСНИК: — Заллю за шкуру сала!
КУХАР: — Відбивну зроблю!
ХОРЕОГРАФ: — Ти в мене затанцюєш!
ПОЖЕЖНИК: — Водай ти згорів!
ЛІКАР-ІНФЕКЦІОНІСТ: — Щоб тебе холера взяла!
ВОДОЛАЗ: — Бодай ти втопився!
КАСТЕЛЯНША: — Накрию мокрим рядном!
КОСАР: — Зріжу під корінь!
ПРОДАВЕЦЬ ОВОЧЕВОГО МАГАЗИНУ: — Як дам перцю!
ШОФЕР: — Як заїду в Рожище! (прим.: Рожище — місто на Волині).
КІНОМЕХАНІК: — Я тобі покажу!
КОМБАЙНЕР: — Змолочу!
КОЧЕГАР: — Ох і дам жару!
АПТЕКАР: — На порошок зітру!
ВІВЧАР: — В баранячий ріг скручу!
РИБАЛКА: — Покажу, де раки зимують!
ШВЕЦЬ: — Пошию в дурні!
ТЕСЛЯ: — Зніму стружку!
ХУДОЖНИК: — Розмалюю мармизу!
ФУТБОЛЬНИЙ СУДДЯ: — Як свисну!

Упорядкував Сергій ЮХИМЕНКО.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

— Розумієш, м'ясо я віддаю собаці: у нього дуже благородний родовід.

Мал. Л. ТЕЛЯТНИКОВА

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

Мільйонна юшка

То чистісінька брехня, що Харківщина — сухопутний регіон. Що, мовляв, у водоймах цієї місцевості обдрипшаного пічкура — і того не побачиш. Ні, шановні скептики, це абсолютно не так. При певному бажанні і тут можна на добру юшку рибки вполювати. Слава богу — водойм на Харківщині вистачає. І Салтівська, і Краснопавлівська, і Печенізька. Тільки перед тим, як на котрусь із них вибиратися, варто добре підготуватись. Прихопити з собою все необхідне, то й юшку матимете.

Саме технічний бік справи може вирішити, бути чи не бути рибі у вашому кошику. Як налаштують хлопці-молодці отакенний невід чи екран, підремонтують хитромудрі раколовки чи остіні, підправлять «павука» або волочок, то й гайда чи то на Червоноосколську водойму, чи ще на якусь. Ох, і клює ж рибка після такої підготовки!

Затримали нещодавно рибоохоронці на Червоноосколській водоймі цілу групу любителів дармової рибки — Гетьмана, Галушку, Безкровного, Бойченка Е. та Бойченка М. Приїхали всі ці риболюби аж із Донецької області. З Горлівки. Натягали рибки не багато, не мало, а на 8 мільйонів карбованців.

— Та хіба ж отак можна робити! — піймали їх прямо на гарячому рибоохоронці.

— А ми що? Ми — нічого. Відпочиваємо,— відмахнулися браконьєри.

Та справа таки потрапила до Борівського райвідділу внутрішніх справ. Аж до самого начальника відділення дільничних інспекторів пана майора Крячка.

— Ото клопотів стане... — аж злякалися браконьєри. — Непереливки усім буде...

Та пан майор не вельми поспішав. А коли детально вивчив всіх і все, пророк:

— Отже, так! Нічого страшного тутечки не бачу, оскільки наочний лише той факт, що хлопці на водоймі культурно відпочивали. Четверо взагалі цілий день на бережку спали. А от одна лише особа дійсно браконьєр. Тільки тут також не можна з плеча рубати. Оскільки ця особа — інвалід. Та хіба можна за якихось там лящів та товстолобиків ображати нещасного інваліда? Ні в якому разі.

Милосердні пориви пана Крячка, звичайно, можна зрозуміти. От тільки чомусь не доказав майор Крячко того, що згаданий ним браконьєр-інвалід не має обох ніг. Тож як це він міг тягати оті сіті-неводи, як міг сам-один браконьєрствувати? Та цей факт для пана майора відійшов на другий план. Читаєш інший документ про відмову в порушенні кримінальної справи і ловиш себе на думці, що лящам, окуням, сомам і коропам гаплик приходить. А стосовно правоохоронців, то вони такі чуйні та милосердні люди, що аж плакати хочеться.

Заїхали на таку ж таки Червоноосколську водойму на двох легковиках восьмеро молодиків. Повитягали з багажників п'ять сіток і давай толочити ними водні простори. Та так завзято, що досить швидко натягали рибки аж на 24 мільйончики крб.

Розглянули подання про це від рибінспекції відважні працівники міліції і... закрили справу.

— Чому? — здивувався пан Квашин, начальник обласної інспекції з охорони рибних запасів. — Адже наочне порушення закону.

Виявилось, що міліція на ці штуки трохи інакше дивиться. Не з тієї, як той казав, дзвіниці.

Шестеро упійманих — просто, знову ж таки, відпочивали на бережку. Що стосується решти, то двоє дійсно трошечки погралися з отими сітками. Витягли рибки. Але не заради промислу. І хто таку дурницю вигадав! Промисел! Ач яке слово придумали! Піймали хлопці рибки лише для юшечки. Еге ж, скромненької юшечки. А те, що риби наловили на 24 мільйони карбованців, то вже вибачайте. У кожного свій розмах. Свої поняття про юшку.

Не з меншими апетитами приїжджають на водойми і промисловики.

На Печенізьке водоймище, якось так сталося, усією бригадою запливли своїми човнами хотимлянські рибалки на чолі з бригадиром Кучмою. А були у них чомусь під руками лише сітки з дрібним-дрібнісіньким вічком. Закинули свої неводи раз, удруге, потім ще кілька разів і витягли з водних глибин і лящів, і судаків, і щук, і сомів, і пліточок на загальну суму понад 82 мільйони карбованців. Та вся ця риба виявилась непромислових розмірів.

Тож нічого казати, що харківський регіон — сухопутна місцина. Що, мовляв, путящої рибинки не побачиш. Брешуть люди. Якщо добре підготуватися, за наявності милосердної правоохоронної служби тут можна рибку тягати центнерами. На юшечку в кількадцять мільйонів завжди вистачить.

Ігор ЛАГОЗА.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

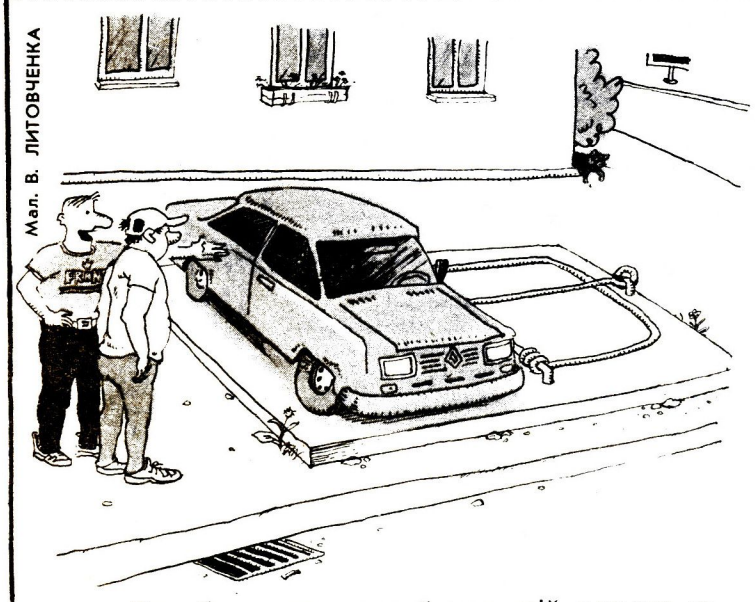

Мал. В. ЛИТОВЧЕНКА

— Придбав протиугонний пристрій нашого заводу металовиробів...

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

До 225-річчя від дня народження Івана КОТЛЯРЕВСЬКОГО

ШЛЯХ «ЕНЕЇДИ» ДО ЧИТАЧІВ

Написавши «Енеїду», І. Котляревський не думав її видавати. Він тільки давав читати й переписувати поему своїм знайомим. Твір швидко розійшовся у багатьох списках. Один із них потрапив до конотопського поміщика Максима Парпури. Той почув, що автор кудись надовго поїхав, і видрукував «Енеїду» в Петербурзі у 1798 році власним коштом. Котляревський дуже образився на нього, назвав «мацапурою». А той у 1808 році без дозволу автора знову видав «Енеїду». Тоді вже й Котляревський випустив у 1809 році нове, виправлене видання.

Отже, Парпура таки зробив велику справу — познайомив громадськість з видатним твором, уславив ім'я Котляревського, нарешті, змусив його видати поему за власним оригіналом.

●

ІДИ ДО НАС, БАТЬКУ!

Під час війни з турками в 1806-1807 роках Котляревський брав участь у боях під Бендерами та Ізмаїлом. Коли письменникові довелося переправлятися через Дунай, везли його човном козаки-запорожці — може, ті, що осе-лилися за Дунаєм після зруйнування Запорозької Січі. Почувши прізвище Котляревського, вони його запитали:

— Чи не той це Котляревський, що написав «Енеїду»?

Котляревський посміхнувся і сказав:

— Той самий.

Запорожці дуже зраділи:

— Так це ти, батьку наш рідний? Іди, батьку, до нас, будеш нам за кошового!..

●

ЗДОРОВЕНЬКІ БУЛИ!

Сучасники розповідають, що Котляревський був не гордою людиною, поводився з людьми просто й сердечно. Любив ходити в гості до полтавських козаків, міщан та селян, і всі вони його добре знали.

Бувало, йде Котляревський вулицею, а назустріч йому якийсь дядько — одразу знімає шапку, вклоняється йому і каже:

— Здоров був, пане Іване Петровичу!

Котляревський усміхається:

— Здоров, здоров!

Зупиняються, і починається розмова. А то тітка яка-небудь йде і вітається:

— Здоровенькі були, добродію куме!

— Здоровенькі й ви, кумо!— відповідав Котляревський.

●

РУШНИК ДЛЯ ПОЕТА

Розповідають, що під час однієї з мандрівок по Полтавщині Котляревський зупинився біля криниці води напитися. І нагледів жінку, яка гаптувала рушник. Звали жінку Наталкою.

— Для кого така краса?— запитав Іван. І почув у відповідь:

— Відвезу до Полтави, подарую тому, хто про мене таку гарну пісню склав.

Підготував Ігор АРТЕМЧУК.

РЕАЛІЗМИ

● *Хто сказав, що в нас немає сильної влади на місцях?! Ви тільки подивіться, як вона міцно тримається за свої крісла.*

● *Кому бог суддя, тому адвокат не потрібний.*

● *Головне не в тому, де і як воно лежить, а як його краще взяти.*

● *Маємо — що маємо, але хтось має більше.*

Ю. САВЧУК.

м. Ровеньки.

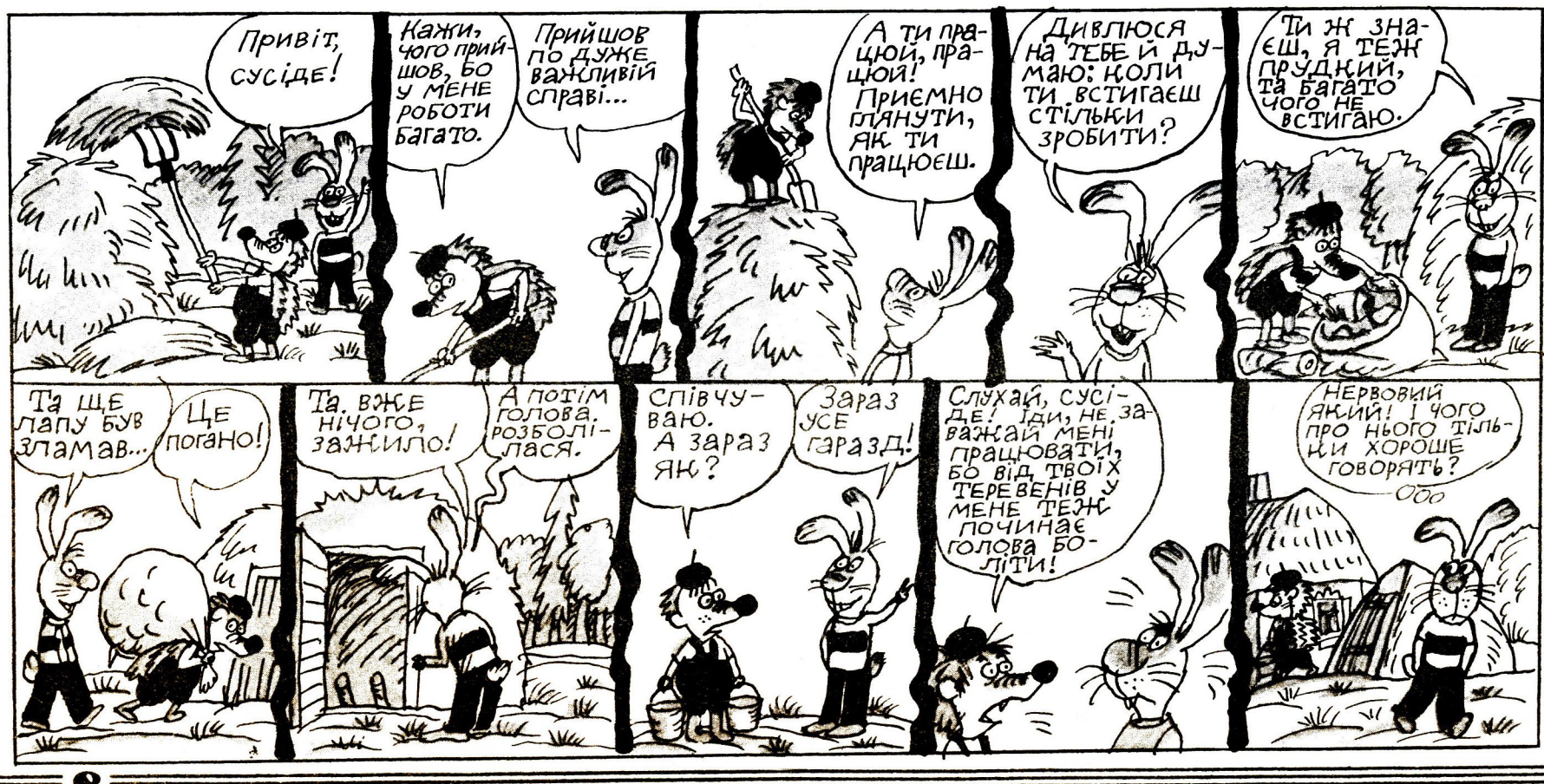

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

Мал. О. ГУЦОЛА

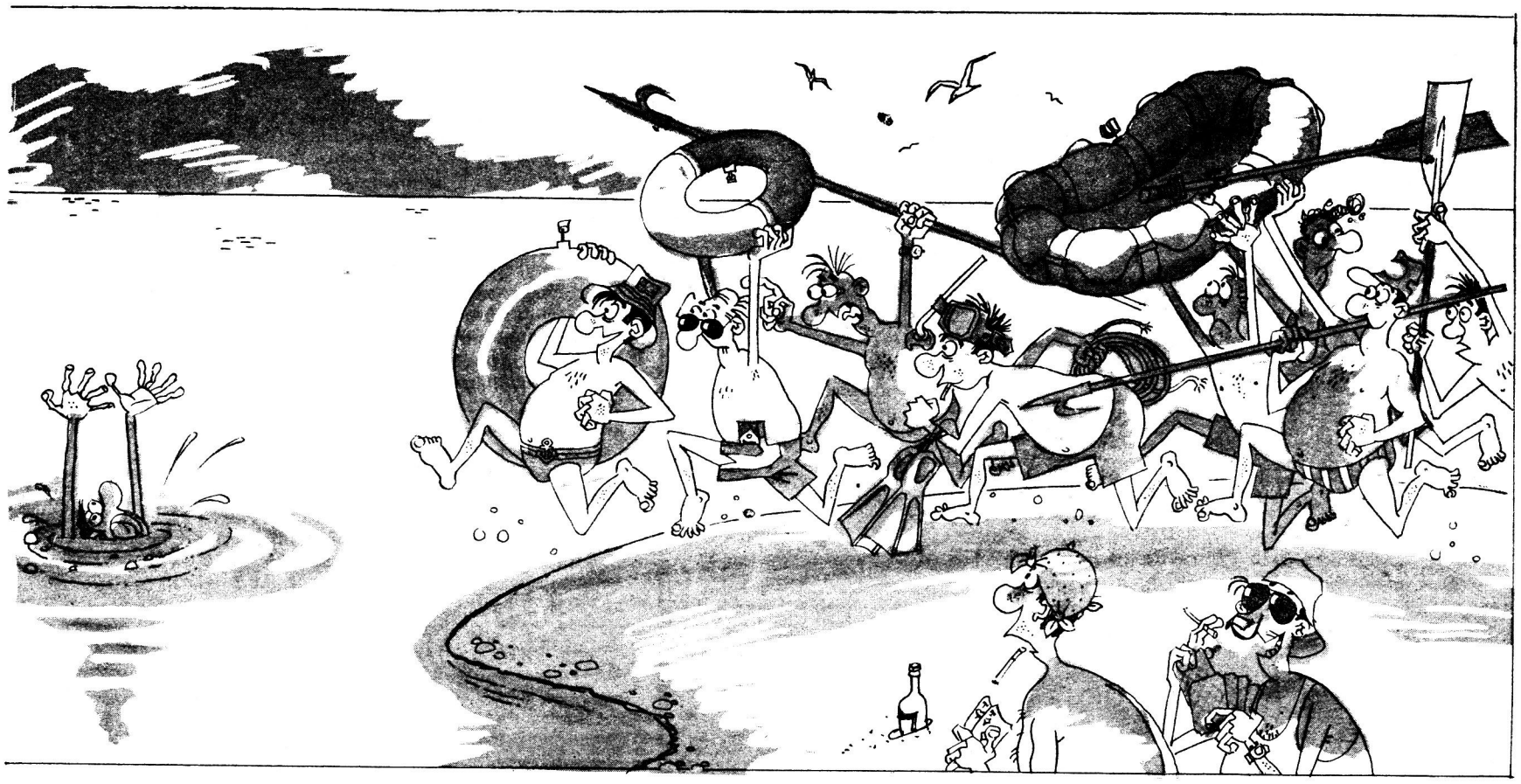

— Куди це вони біжать?
— Та іноземець якийсь тоне. Може, валютою розрахується?

Ми кажемо — нувориші, ми кажемо — мафіозі. Їздять, розумієте, у «Мерседесах», курять, розумієте, сигари із золотими обрізами... Корчать, коротше, із себе Європу. Тільки далеко їм до простого сільського тракториста Андрія Іволги із села Кременчуватого! Хоч він, правда, в іномарках і не роз'їжджає — воно тракторцем по полю ще й похватніше,— так зате вже як закурить, як залюлячить, то куди отим лантухам з грішми! Який це Семен Юфа, чи хто там у нас сьогодні найбагатший чоловік в Україні, може дозволити собі запалити цигарочку вартістю десять мільйонів карбованців?! Га? Мовчите?.. А тракторист Андрій Іволга — запросто. Для нього це — тільки тьху!

Отак газував собі кілька тижнів тому він на тракторі мимо свіжоскошеного ячменю, газував та покурював, а тоді — тільки тьху! — та й виплюнув недопалок з рота... І гавкнуло двадцять п'ять гектарів свіжоскошеного ячменю у валках — рівно на десять мільйончиків в українській національній валюті, та, кажуть, іще й із хвостиком... А що — знай наших!

І то якби в одній лишень Кременчуватці, і то якби лиш в одному Устинівському районі, і то якби на одній лиш Кіровоградщині такі браві хлоп'ята жили-поживали та подібним кандибобером добра наживали! А то ж по всенькій матінці Україні жнивують цього літа, що називається, «з вогоньком»: площі згорілих хлібів обчислюються багатьма десятками гектарів, втрати пущеного за димом зерна і кормів — десятками й сотнями тонн. Там іскра з вихлопної труби вискочить — бо це ж уявіть собі, яка проблема — іскрогасник поставити! Це ж просто трудовий героїзм треба виявити, чи я там не знаю, що, аби поставити на трактор або комбайн бідон із водою, відро з піском та якусь там лопату прихопити про всякий протипожежний випадок... А там, дивись, залізяка в жатку попаде, знову ж таки іскра — й готово.

Та що там недопалок чи залізяка! Недавно працівники пожежної охорони робили рейд по Черкащині — заїхали на поле колгоспу «Заповіт Ілліча» Канівського району. Там саме у комбайні щось відламалось. Так майстровиті хлопці з того колгоспу не додумалися ні до чого геніальнішого, як прицупити сюди ж, на хлібний масив, зварювальний апарат — і давай, покурюючи та поплювуючи, та розсипаючи іскри навсібіч, варити отой комбайн!.. Про те, що жоден механізм

там не був обладнаний елементарними засобами вогнегасіння, вже можна й не говорити...

Їй-бо, отак часом дивишся на наших загалом абсолютно нормальних, розважливих, з біса працьовитих і взагалі з усіх боків цілком симпатичних та славних земляків наших,— дивишся часом і міркуєш: ну, чому це, ну, звідки це в них, себто в нас, отаке начхай-навсенаплювайське ставлення до власної ж праці, до власного, здавалось би, багатства, до всього того, що нашими ж, людськими руками і світлим розумом зроблено, створено й виплекано? Ну, чому це у німців, у скандинавів, американців — скверики, урночки, лавочки, ямочки для сміття, газончики, вазончики і все таке інше — прибране, чисте, умите, неторкане,— а в нас — скрізь напльовано, накидано, пошарпано, понівечено, загиджено, засмальцьовано?.. Ну, невже ж ми якісь не такі — другосортні, або що? Та чи ж нас у школі не вчили, та чи ж не на кожнім паркані писали: все навколо — твоє, і кожен з нас — то хазяїн, хліб — народне добро, бережи його, ліс — це наше багатство, й так далі, й таке подібне?..

До речі, про ліс. У жаркі й сухі літні місяці дерева горять, як сірники, торфовища займаються од кожної іскорки. Двісті двадцять сім пожеж за одне літо, з них двадцять дві великих,— а в розпорядженні управління охорони і захисту лісів Мінлісгоспу — всього 400 пожежних машин, і сорок відсотків з них дихають на ладан, а поновлення парку нема, а бензину в їх бензобаках — всього по 5-6 літрів, а за останні п'ять років органи правоохорони не спіймали на гарячому жодного лісового палія — зловмисного чи ненавмисного...

З 10 мільйонів лісових масивів по Україні тільки половина належить Мінлісгоспові, де є якась охорона, а решта — по інших відомствах, де — ні спецтехніки, ні чіткої звітності... Все наше, все — спільне!.. Тим-то і економічна освіта у наших громадян — на нулі, тим-то й безалаберність та капловухість — найунікальніші в світі, що за розведений в лісі вогонь, а чи запалену на хлібному полі цигарку ніхто нікого, вибачайте, за штани по-серйозному не хапає і по кишені не лупить. А тим часом, 99 відсотків усіх пожеж трапляються не через зумисні підпали — про це розмова окрема,— а тільки через нехлюйство і безпардонність, через первісно-печерне ставлення до техніки безпеки взагалі і до пожежної зокрема... Під час проведеної перед жнивами перевірки зернотоків, хлібоприймальних пунктів, елеваторів та інших сільгосподарських об'єктів виявлено, що 8 тисяч (себто 35 відсотків!) протипожежних заходів, запропонованих держпожнаглядом, залишились невиконаними, понад 1100 об'єктів не обладнано протипожежною автоматикою, на 660 об'єктах вона не діє, 640 споруд і будівель експлуатуються з несправною електромережею і так далі...

Ні, мабуть, далі вже нікуди! Далі треба хапатись за голову і тікати світ за очі або наводити лад у власній хаті. А не скаржитися на бідність і простягати руку до дяді Сема: дайте — не минайте, допоможіть на ноги зіп'ястися! Бо як той дядя роздивиться, як ми господарюємо, то дасть він, даруйте, нам чорта лисого. Та ще хіба дулю з маком і дірку від бублика. А тим часом, якщо навкруг себе пильно поглянути та гарненько задуматися, чого ми такі бідні, то й виявиться, що не такі-то ми, виявляється, бідні, як... Втім, іще не пізно робити висновки.

В. БОЙКО,
головний брандмейстер «Перця».

Мал. І. АЛЕКСАНДРОВИЧА

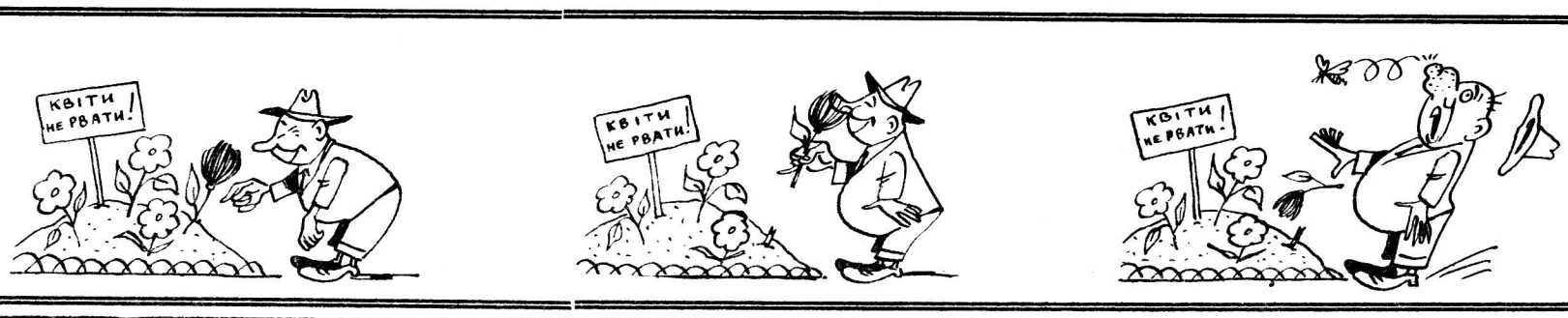

Мал. А. ЛИТОВЧЕНКА

— Що це ти за торбу преш, Петре?
— Це не торба, а гаманець.

Мал. В. ЛИТОВЧЕНКА

— Колгоспних грошей вистачило лише на те, щоб придбати оці два трактори.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

ПОПКА У ЄВРОПІ ПОБУВАВ

Попка у Європі побував,
попка див усяких повидав,
попка попотерся за кордоном,
був Іваном — повернувся доном.
Там купив собі гітару попка —
і тепер т я ж о л і р о к и гопка,
і тепер жону свою законну
попка хоче помінять на донну.
Хоч в торгівлі попка не шолопка,
та відкрив маленький шопик попка
й продає у нім аперитиви,
«Барбі», «Орбі» та презервативи.
На тому написано на шопі
так, щоб видно всій було Європі
(мовники-студенти —
браві хлопці —
вивіску таку встругнули попці),
щоб пани заморські без зажурень
прочитать зуміли:
«POPCA-DUREN'».

Вас. ШУКАЙЛО.

КОЛИ БОГ СПАВ...

«З ким чорт не жартує, коли бог спить»,— говорить українське народне прислів'я. І хоча, будучи переконаними атеїстами, ми й сьогодні продовжуємо не вірити ні в чорта, ні в бога, давайте на деякий час припустимося думки, що в природі справді існує і перше, і друге. А якщо так, то можна б зробити висновок: бог спить не тільки вночі, а й серед білого дня, чим і користується чорт. Ось як він пожартував у колективному сільгосппідприємстві «Авангард» Карлівського району на Полтавщині з деякими працівниками свинотоварної ферми № 1. Історія, що внаслідок цього там трапилася, чимось нагадує біблійську притичину з Адамом і Євою.

Працюючи оператором по догляду за свинопоголів'ям на цій же фермі, Антоніна Володимирівна Гнатишак чимось особливим від своїх колег не відрізнялася. Однак чимось все-таки приглянулася чортові, який почав її постійно переслідувати й нашіптувати, що поросятам жилося б набагато краще, якби вони, наприклад, знаходилися не на фермі, а на її обійсті. І чим більше він наполягав на цьому, тим задумливішою ставала Антоніна Володимирівна. З одного боку, бісова пропозиція їй подобалася тим, що в майбутньому обіцяла добрячий куш, а з іншого, було й лячно, бо чорт є чорт, і добра від нього ніхто ще не мав. Однак, як і Єва, опиралася недовго. Тож вранці сказала своєму чоловікові:

— Богдане, я йду на роботу і беру шість мішків. А ти пошукай підходящого транспорту. І в обідню пору, коли на фермі нікого не буде, приїдеш — дещо додому підкинути буде треба.

Чоловік теж, як свого часу й Адам, не дуже довго вагався і гайнув по сусідах у пошуку транспорту. І коли настала обідня перерва, легковиком підкотив до ферми. Там укинули в мішки шестеро гарнесеньких поросят, після чого за автомобілем тільки курява прослалась.

У той же час чорт стояв у темному закамарку, спостерігаючи за всим, що робили Гнатишаки, і єхидно хихикав, знаючи, чим воно все закінчиться. А закінчилося банально: не минуло й кількох днів, як міліція натрапила на слід і виявила, що шестеро поросяток, викрадених Гнатишаками на тій фермі,— це крапля в морі. Є підозра, що чорт жартував не лише з Антоніною Володимирівною. Саме в той день, коли ми обирали Президента України, краєм вуха довелося почути, що в цьому ж сільгосппідприємстві пропало ще близько десятка поросят. А скільки всього їх поцупили звідти, толком не може сказати і сам завідувач фермою Василь Вікторович Кравченко...

Володимир ДУГАР.

м. Карлівка
Полтавської області.

СПРАВА ТЕХНІКИ

Наша доблесна охорона великих, середніх і малих підприємств з діда-прадіда працює за одним-єдиним графіком: добу — охороняє, три — вдома.

Саме так працювали спеціалісти охоронної справи при Червонозаводському РВВС м. Харкова і на тютюновій фабриці. Їхні пильні очі тільки те й робили, що, наче рентгеном, просвічували всіх, хто мав на меті перетнути фабричну прохідну чи, не дай боже, у якийсь інший спосіб порушити кордони підприємства.

Та одного дня лихий поплутав і самих охоронників. Їм би, бідолахам, не порушувати усталеного принципу: добу — працювати, а вже три... Так ні. Закортіло тютюну понюхати. Тим більше, що нині пачка поганенької «Ватри» на базарі 4—5 тисяч коштує. Зв'язалися, одне слово, охоронці з пачками, блоками, коробами отієї самої «Ватри» та «Прими».

Поки що ранувато називати прізвища «героїв» тютюнових справ, оскільки триває слідство, поштовх якому дали спеціалісти одного з підрозділів управління Служби безпеки України по Харківській області.

Тож і не будемо цього робити, а лише зазначимо, що страшенно пильні охоронці почали активно красти сигарети не зі складу фабрики, а безпосередньо з цеху. Отож «Ватра» чи «Прима» навіть не потрапляли до складів готової продукції.

А далі вже, як кажуть,— справа техніки. Точніше: своя рука — владика. Бо ще ніде в світі не зафіксовано випадку, аби охоронець сам себе обшукав чи затримав. Украв, виніс, завантажив в автомобіль, і вуха не мерзнуть. Добу — цуп, а три — відпочивай.

За одну лише зміну охоронцям-злодіям вдавалося потягти з фабрики 35 коробів. Тобто десь 21000 пачок. Матеріальні збитки лише за зафіксований період склали 61 мільйон карбованців. Щоправда, по ходу слідства ця цифра може відчутно змінитися. Зрозуміло, у бік зростання.

Втім, як кажуть фахівці, це лише видимий аспект проблеми. Коріння — глибше. Адже на фабриці виявлено досить солідний надлишок сировини. Саме за рахунок «зайвого» тютюну і вироблялись цигарки й сигарети, які, не доходячи до складу готової продукції, розтягалися.

Не те, що через добу, а день у день можна було красти — ніхто й не помічав.

Втім, це вже справа правоохоронців.

м. Харків.

Ігор ЛАГОЗА.

Теми малюнків цього номера придумали: В. Адамович, О. Коноваленко, В. Космилін, О. Монастирський, М. Пилипенко, Л. Телятников.

Михайло Зощенко-ЮВІЛЯР?

Усі енциклопедії і словники, що маємо досі, свідчать, що століття Михайла Зощенка — наступного року.

А працівник Інституту наукової інформації суспільних наук Євген Михайлов серед документів Петроградської духовної консисторії розшукав метричну книгу церкви святої мучениці Олександри, в якій записано, що Зощенко Михайло Михайлович народився 28 липня 1894 року, тобто за новим стилем 9 серпня 1894 року (а це на один день і один рік раніше, ніж дають довідники).

Не знаємо, на якій даті зійдуться літературознавці. А ми вирішили: Зощенко настільки талановитий гуморист, що читачам буде цікаво познайомитися із веселими спогадами про нього. Навіть якщо у Михайла Михайловича і не ювілей.

РЕГІТ У ДРУКАРНІ

У М. Зощенка виходила перша книжка «Оповідання Синєбрюхова». У друкарні читали її вголос. Читали і... реготали.

Колись так само сміялися друкарі, коли набирали Гоголівські «Вечори на хуторі біля Диканьки». І ось такого ж успіху зажив і Зощенко. Це була перемога молодого автора. Але друкарі так сміялися, що не помітили, як частина тиражу потрапила в палітурки іншого автора, так їх і відправили до книгарень.

Але це вже було не смішно.

НЕСПОДІВАНИЙ ФІНАЛ

Перекладач Р. Кіплінга Валентин Стенич якось у дружній компанії імпровізував:

— Приємно, погодьтесь, прийти з морозу додому, скинути шубу, відчинити дверцята буфета, дістати кришталеву карафку, налити у велику чарку горілки, настояної на цитрусових шкуринках, покласти на тарілку сьомги...

— ...і, підійшовши навшпиньках до других дверей, промовити: «Пане, їсти подано!»— навіть не посміхнувшись, закінчив за Стенича Зощенко під загальний регіт, надавши його імпровізації несподіваного фіналу.

ЛІТЕРАТУРА — НЕ ПАРУСИНА

Один «невизнаний геній» запропонував Зощенкові співпрацю: «Я вам оповідання або теми, ви розробляєте їх і — ваш підпис, а мені — частина гонорару». Мовляв, йому слава не потрібна, потрібні лише гроші.

Цьому «співавторові» Зощенко відповів:

— Література — не парусина, і не мармелад, і не можна нею так гендлювати!

ЦЕ Ж НЕ ЗОЩЕНКО!

Читач, який знав Зощенка-гумориста, інколи обурювався, коли натрапляв на його сатиричні твори і не знаходив там очікуваних жартів.

З цього приводу Михайло Михайлович одне із своїх оповідань розпочав так:

«Ось, знаєте, до чого дійшло — напишеш на серйозну тему не дуже смішне оповідання, а публіка вже ображається: «Ми, кажуть, хотіли веселенько почитати, а тут про щось наукове нашкрябано. Так не можна! Прізвище автора мусить відповідати само за себе!»

СМІХ ПІСЛЯ КОЖНОЇ РЕПЛІКИ

Спектакль за п'єсою М. Зощенка «Парусиновий портфель» замість двох з половиною годин тривав три: це зайвих півгодини сміялася публіка.

«МИ ГОРИМО!»

Літератори та журналісти знали, що Зощенко, якщо необхідно, може за лічені хвилини написати оповідання в номер.

— Михайле Михайловичу,— зателефонував якось письменникові один редактор,— негайно приїздіть до нас. Ми горимо!

— Горите?— перепитав гуморист.— Що ж, якщо ви вважаєте, що без мого втручання вам не обійтися, то — хай буде так.

І за кілька хвилин до редакції вже мчали... пожежники.

Підготував Ігор АРТЕМЧУК.

Ким я хочу бути

(ТВІР УЧНЯ 5-Б КЛАСУ ВІТАЛИКА КНОПЧЕНКА)

Коли я був маленьким, то мріяв працювати продавцем морозива. Через свою дитячу наївність я думав, що ці продавці з'їдають кожного дня по двадцять порцій ескімо, якщо не більше. Але одного разу я зрозумів, як жорстоко помиляюсь, і вирішив стати шофером. Добре бути шофером! Крутиш баранку, палиш цигарки, заливаєш собі у каністри бензин, пі-біп!.. І все: захотів — поїхав у село до бабусі, захотів — на море...

А потім у нас поселився новий сусід — дядько Вовка, котрий працював шофером. Я лише один раз його побачив і від перегару, яким від нього несло, ледве не звалився з ніг. І зразу ж різко забажав зміни и свою майбутню професію.

Я вирішив стати рекетиром. Рекетири ніде не працюють, а приносять додому купи грошей, ходять з дівчатками в кіно та по барах і постійно жують закордонну жувачку...

Одначе минулого року я ще більше порозумнішав і твердо вирішив стати депутатом. Тому що депутати живуть анітрішечки не гірше за будь-якого рекетира, а навіть краще. Вони безкоштовно їздять у закордонні відрядження, виступають по телебаченню і без усякої черги отримують квартири. А зарплату можуть встановити собі, яку самі захочуть. А найголовніше — у них є депутатська недоторканість. Не дурні, знають, що це таке!

Коли я виросту, то неодмінно стану народним обранцем.

Ще й яким!

Олександр ПЕРЛЮК.

Біля Патонового мосту
Параня стрілась з Голохвостим.
— Параню Прокопівно?!
Ви?!
Мені круженьє голови,
як вас побачив, почалося!
Таки вас встрєтіть довелося!
Скажіть,
як жисть у вас, дєла?
— Дєла? Я хвірму создала.
— Яку?
— «Серкова, Сукін й син».
Одкрили восьмий магазин
в століце, в Києві, уже!
Тут Голохвостий:
— Та невже?!
— А саме так! А ваш салон?
— Салон?
Смотріте! Онде он!
Вон тот,
где вивіска «Кармен»,
Я —
бізнесмен і джентельмен!
Ви ж, Проню, й далі чарівні!
І очень ндравітесь мені!
О!
Міні очень вам іде!
Хвигурка —
просто па-де-де!
І до лиця фризура вам!
Повєрьтє мастєра словам!
Та вам сніматься у кіно
Із Пугачовой заодно!
— О!
Я ж скінчила панціон!..
— Чудесно!
В єтом весь резон!
Ко мнє богатство аж течот!
В Швейцарії імею щот.
У банке, звісно! О, пропасти
Тепер не може Голофастов!..

* * *

І все...
А далі — ні чорта!
Пропало все...
Через кота!
Щось із полиці загуло,
І сну —
неначе й не було!
Чудні бувають часом сни!
Але...
з мораллю все ж вони:
І Голохвості, і Сірки
Ростуть, як в полі будяки!

Ф. КРЖЕЧКІВСЬКИЙ.
м. Бережани на Тернопільщині.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

— Як поживаєш, Іване?
— Та якби не кури, гуси та кабанчик, то і з голоду помер би!..

ІНОЗЕМНИЙ ГУМОР

— Затям раз і назавжди: коли я кажу «дорогенький», я маю на увазі його, а не тебе.

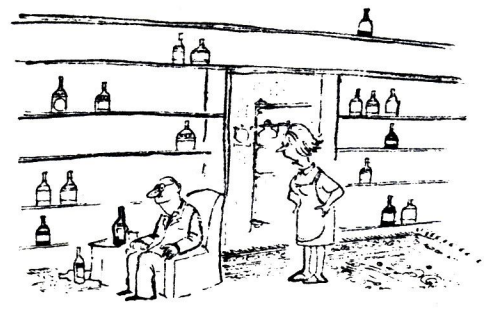

— Гонзо, а де ж усі наші книги!..

— Зупиніться, хлопче! Ви хочете, щоб все навколо вибухнуло: у нас же повітря насичене сіркою!..

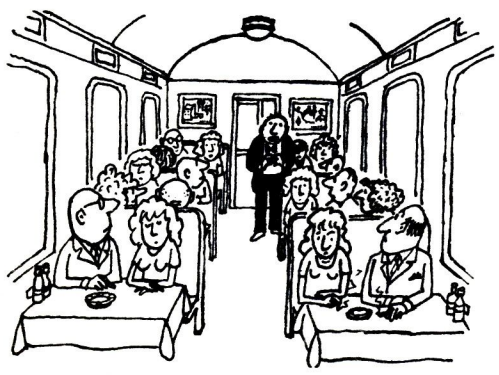

— Чи є серед вас дама, яка вміє куховарити, бо наш шеф-кухар відстав від поїзда...

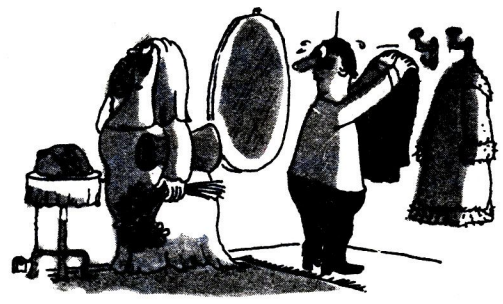

— Мамо, ти кожен раз питаєш одне і те ж. Звичайно, я почуваю себе щасливою.

— Не хочете частину грошей покласти на рахунок у нашому банку!..

— Маємо таємну зброю — хусейнові літаючі килими.

— Зате я маю довгі ноги!..

— Закругляйтеся! Не може бути в кадрі стільки сексу!

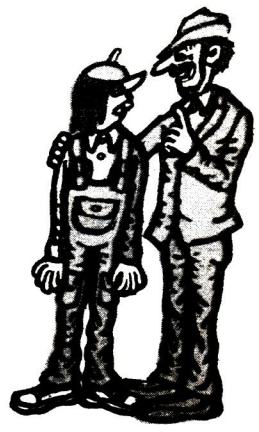

— Школа тебе навчила мудрості, а я тебе навчу, щоб ти не був дурнем!..

— Франциск не прийде до школи: він не може підняти портфель.

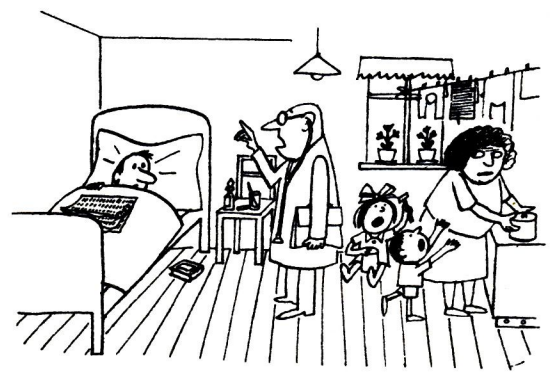

— Вам як хворому потрібен — спокій, спокій і ще раз спокій! Отже, повертайтеся на роботу.

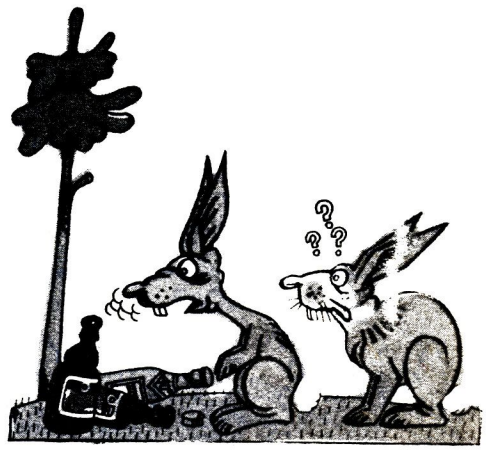

— От дивина! Сморід, як від нашого лісничого, але це не він!..

Головний редактор Ю. ПРОКОПЕНКО.

Редакційна колегія:
В. БОЙКО, В. БОНДАРЕНКО, А. ВАСИЛЕНКО,
П. ГЛАЗОВИЙ, В. ЗЕЛІНСЬКИЙ (головний художник),
Ю. ІЩЕНКО (відповідальний секретар), Д. МОЛЯКЕВИЧ,
М. ПРУДНИК, І. СОЧИВЕЦЬ, В. ЧЕПІГА (заступник головного редактора).

Засновники:
видавництво «Преса України» та редакція «Перця».
Зареєстровано Держкомітетом по пресі України.
Свідоцтво КВ № 736.

ПЕРЕЦЬ № 16 (1402)

Здано до набору 16.08.94. Підписано до друку 29.08.94. Папір газетний.
Офсетний друк. Зам. 0110416. Ціна договірна.
© «Перець» 1994 р.
Видається з січня 1927 року.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Телефони: приймальні 441-82-14,
відділу листів та реклами 441-89-38, 441-89-15,
художнього відділу 441-89-11.

Для телеграм: Київ Перець. Рукописи не повертаються.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.